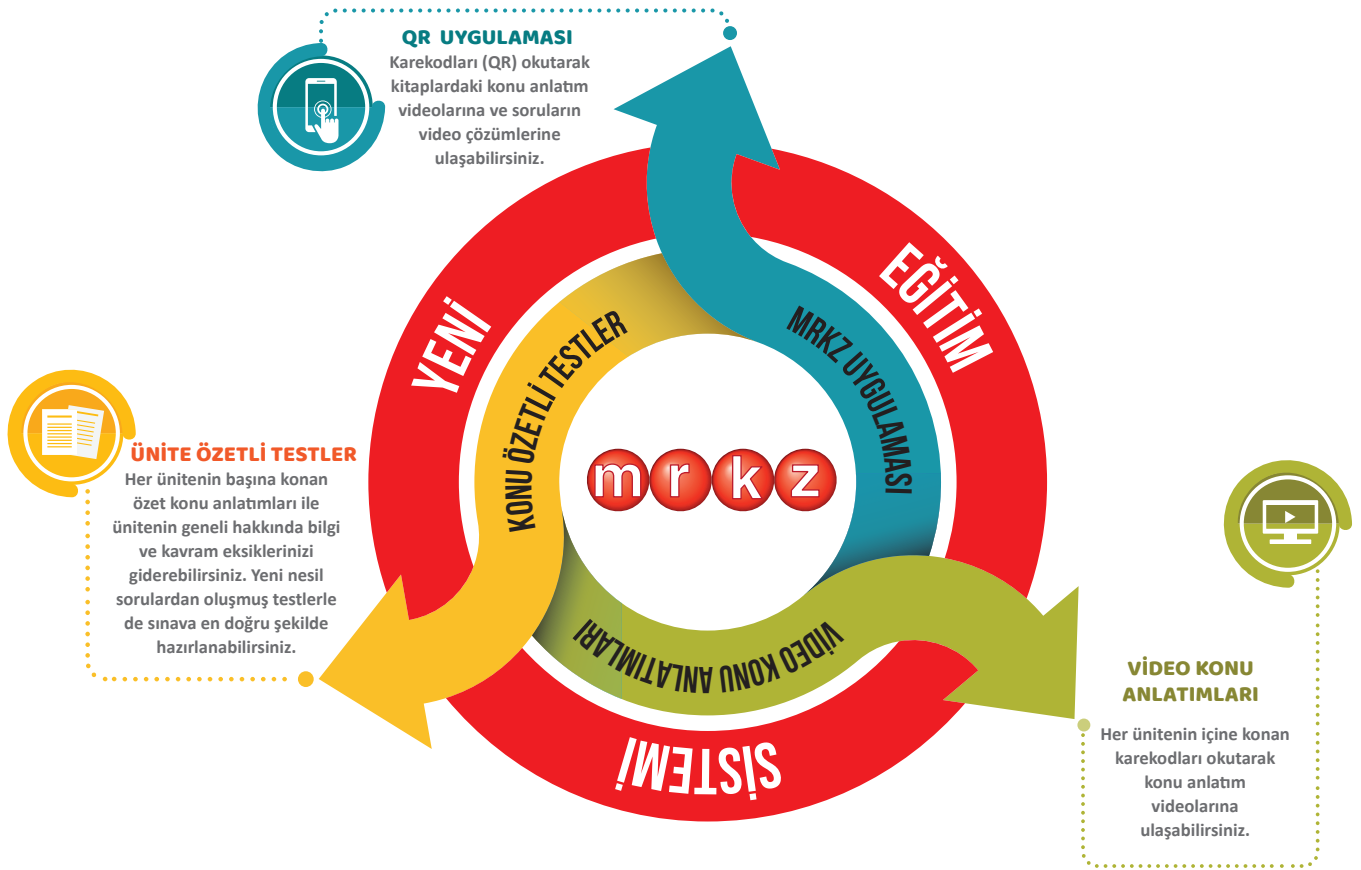

İDEALİNİZDEKİ ÜNİVERSİTE İÇİN PLANLANMIŞ EN İYİ YOL

Analitik Serisi Soru Bankaları, zorluk derecesine göre sıralanmış testlerden oluşmaktadır. Soruların % 15'si kolay, % 65'i orta, % 20'i zorluk derecesi yüksek sorulardan oluşmaktadır. Ünitelerdeki soru adetleri ve kazanım sayıları ÖSYM'nin soru yönelimleri ile TYT ve AYT'deki soru yoğunluğu esas alınarak belirlenmiştir. Sorular; bilgi, kavrama, uygulama ve analiz düzeylerinde hazırlanmıştır. Ünitelerin son testlerindeki soruların ayırt ediciliği yüksektir. Ünite ile ilgili akıl yürütme ve üst düzey düşünme becerilerini ölçen çoktan seçmeli ve etkinlik tarzı sorularla etkili ve kalıcı öğrenmenin gerçekleşmesi amaçlanmıştır.

Bu kitabın tüm hakları yayınevine aittir.

Yayınevinin izni olmaksızın, kitabın tümünün veya bir kısmının elektronik, mekanik, fotokopi veya başka yollarla basımı, çoğaltılması ve dağıtımı yapılamaz. Kitaba ait metinler, şemalar, tablolar ve sorular kaynak göstererek de olsa kullanılamaz. Kitabın hazırlanış yöntemi taklit edilemez.

YAYIN KOORDİNATÖRÜ

Sedat ÇALIŞKAN

YAZAR

Dr. Bayram Ali ÖZFIRAT
Cengiz ŞAHİN
Asaf AKAD
Anıl TOPÇU
Murat ÖZMEN

DİZGİ - GRAFİK

Mümine TORUN

ISBN

978-605-7952-22-6

BASKI

ERTEM BASIM Ltd. Sti./ANKARA
Tel: (0312) 640 16 23 Faks: (0312) 640 16 24
Sertika No: 48083

İLETİŞİM

Ostim Mahallesi 1207. Sokak No: 3/C-D
Ostim / ANKARA
Tel: (0312) 395 13 36 - 386 00 26
GSM: (0549) 814 44 40

ÖN SÖZ

Merhaba Değerli Arkadaşlar,

Analitik Türkçe Soru Bankası adlı bu çalışmamız, Türkçe dersini en güzel şekilde öğrenmeniz amacıyla hazırlandı. Sorular oluşturulurken Türkçe ile ilgili Türk Dili ve Edebiyatı dersinin son müfredatındaki kazanımlar ve önceki yıllarda sınavlarda sorulan ÖSYM soruları dikkate alındı. Kitabımızda, sınavlara hazırlık için gerekli olan bütün konularla ilgili örnek sorulara ve konuyla ilgili testlerin ardından geçmiş yıllarda üniversite sınavında çıkan ÖSYM sorularına yer verildi. Sınavda ne tür sorular sorulduğunu görmeniz açısından bu son derece önemli. Bu soruları büyük bir dikkatle incelemenizi ve sınav mantığını kavramanızı öneriyoruz.

Bunların yanında kitabın belki de en önemli özelliği, sizlerin BİREYSEL öğrenme stillerinize uygunluğu ve Türkçe dersi ile ilgili, eğer varsa, ön yargılarınızı ortadan kaldıracak olmasıdır. Bu kitap temel seviye oluşturmak, Türkçenin aslında sanıldığı gibi zor bir dil ve ders olmadığını göstermek amacıyla hazırlandı.

Ünitelere ayrılarak işlenen konular, ünite içerisinde farklı soru modelleriyle pekiştirilmiştir. Bu çoktan seçmeli sorularla konuyla ilgili eksiklikler giderilmeye, dil bilgisine olan bakış açınız değiştirilmeye çalışılmıştır. Soruların hepsini çözdüğünüz zaman bakış açınızın değiştiğini açıkça göreceksiniz. Bu yeni bakış açısı size kendinize güven duygusu kazandıracak ve sınavda başarılı olmanızı sağlayacaktır.

Kitabımız ile ilgili tüm soru ve önerilerinizi "info@mrkz.com.tr" adresi ile "MRKZ Merkez Yayınları" facebook, "@merkez yayincilik" instagram sayfalarından bize doğrudan iletebilirsiniz. Bu kitabın hazırlanmasında bizden desteklerini esirgemeyen tüm hocalarımıza şükranlarımızı sunarız.

Ortaöğretim Türk Dili ve Edebiyatı Müfredatı ile ÖSYM'nin tüm sınavlarındaki soru yönelimleri dikkate alınarak hazırlanan bu kitabın, adaylara yardımcı olmasını dileriz.

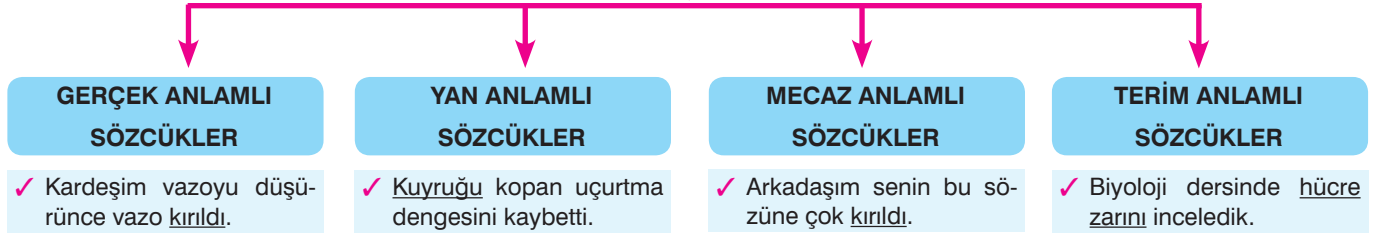
İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ	3
İÇİNDEKİLER	4
Ünite - 1 : Sözcükte Anlam	5
Ünite - 2 : Cümlede Anlam	27
Ünite - 3 : Anlatım Biçimleri / Düşüncüyü Geliştirme Yolları	55
Ünite - 4 : Paragrafın Yapısı	77
Ünite - 5 : Paragrafın Anlam Yönü	95
Ünite - 6 : Dil Bilgisi	149
Ünite - 7 : Anlatım Bozuklukları	291
Ünite - 8 : Yazım Bilgisi	315
CEVAP ANAHTARI	349

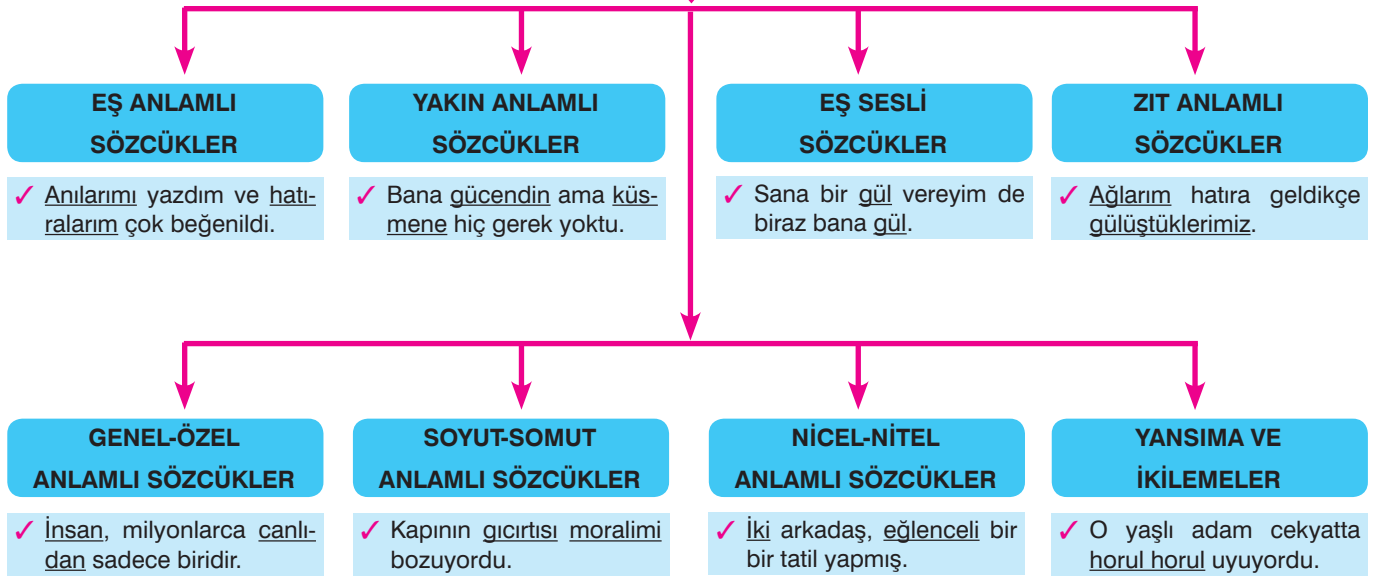

- ✓ **Çok Anlamlılık:** Sözcüklerin anlam genişlemesi, anlam değişmesi veya mecazlaşma yoluyla zaman içinde kazandıkları değişik anlamlara çok anlamlılık denir.
Bu maaşla dört kişilik bir aileye [bakıyor](#). (geçindirmek)
Sen gelene kadar ben bebeğe [bakarım](#). (ilgilenmek)
- ✓ **Gerçek Anlam:** Bir sözcüğün aklımıza ilk gelen ve herkeste aynı anlamı çağrıştıran anlamına gerçek anlam denir.
Kışın Erzurum'da havalar çok [soğuk](#) olur.
- ✓ **Yan Anlam (Yakıştırmaca):** Bir sözcüğün gerçek anlamından tam olarak uzaklaşmadan kazandığı anlamlara yan anlam denir.
Masanın [ayağı](#) kırılınca yemekler döküldü.
- ✓ **Mecaz Anlam:** Bir sözcüğün gerçek anlamından tamamen uzaklaşarak kazandığı yeni anlama mecaz anlam denir.
Kapıdaki görevliler bizi çok [soğuk](#) karşıladı.
- ✓ **Terim Anlam:** Bir bilim, meslek veya sanat dalıyla ilgili özel anlamlar yüklenmiş sözcüklere terim denir.
Tahtaya yazdığım [dizelerin ölçü](#) ve [kafiyesini bulunuz](#).
- ✓ **Eş Anlam (Anlamdaşlık):** Yazılışları ve okunuşları farklı fakat anlamca aynı olan sözcüklere eş anlamlı sözcük denir.
[Yabancı sözcüklerin anlamını söylüyordu](#). (mana)
[İşe gitmek için bir araca bineceğim](#). (vasıta)
- ✓ **Zıt (Karşıt) Anlamlılık:** Anlamca birbirinin karşıtı olan sözcüklere zıt (karşıt) anlamlı sözcük denir.
[Dost başa düşman ayağa bakar](#).
[Yazın başı pişenin kışın aşı pişer](#).
- ✓ **Yakın Anlamlılık:** Aynı anlamı karşılamadıkları hâlde birbirinin yerine kullanılabilen sözcüklerdir.
Ben dersten çıkana kadar siz burada [bekleyin](#). (durun)
- ✓ **Sesteşlik (Eş Seslilik):** Yazılışları aynı olduğu hâlde anlamları farklı olan sözcüklere eş sesli sözcükler denir.
Benden sana [öğüt](#), kendi ununu kendin [öğüt](#).
- ✓ **Somut ve Soyut Anlamlı Sözcükler:** Beş duyudan (görme, işitme, tatma, koklama ve dokunma) herhangi biriyle algılanabilen sözcüklere somut anlamlı; algılanamayan sözcüklere soyut anlamlı sözcükler denir.
[Yemektan sonra acı bir kahve iyi gider](#). (somut)
[Bu acı haber yaşlı kadını çok üzmüştü](#). (soyut)
- ✓ **Yansıma:** Doğadaki seslerin taklit edilmesi yoluyla oluşturulan sözcüklere yansıma denir.
[Çaydanlıktaki su fokur fokur kaynıyordu](#).
- ✓ **İkileme:** Anlamı güçlendirmek veya güzelleştirmek için sözcüklerin yinelenmesine ikileme denir.
[Evde ıvır zıvır ne varsa tavan arasına taşıdık](#).
- ✓ **Dolaylama:** Tek bir sözcükle anlatılabilecek bir kavramın ya da varlığın birden fazla sözcükle anlatılmasıdır.
[Bu sene yaz tatilinde Yavru Vatan'a gideceğiz](#). (Kıbrıs)
- ✓ **Nicel ve Nitel Anlamlı Sözcükler:** Varlıkların ve kavramların sayılabilen, ölçülebilen, azalıp çoğalabilen özelliklerini gösteren sözcüklere nicel anlamlı; ölçülemeyen, sayılamayan özelliklerini bildiren sözcüklere nitel anlamlı sözcükler denir.
[Çok yemek yiyince iki saat kendine gelememiş](#). (nicel)
[Hafta sonunda güzel bir film izledim](#). (nitel)
- ✓ **Genel ve Özel Anlamlı Sözcükler:** Ortak nitelikleri olan varlık ve kavramları toplu bir şekilde karşılayan, anlam içeriği geniş olan sözcüklere genel anlamlı, tek bir varlığı veya kavramı karşılayan, onu çeşitli özellikleriyle belirten sözcüklere özel anlamlı sözcükler denir.
[Varlık – canlı – ağaç – meyve – erik](#) (genelden özele)
[Erik – meyve – ağaç – canlı – varlık](#) (özelden genele)
- ✓ **Ad Aktarması (Mecazimürsel):** Benzetme amacı olmasının bir sözün, başka bir söz yerine kullanılmasıdır.
[Öğretmen içeri girince sınıf ayağa kalktı](#).
- ✓ **Anlam (Deyim) Aktarması:** İnsana özgü bir kavramın doğaya, doğaya özgü bir kavramın insana aktarılmasıdır.
[O çay ağır akar yorgun mu bilmem](#).

SÖZCÜKLERİN FARKLI ANLAMLARDA KULLANIMI

SÖZCÜKLER ARASI ANLAM İLİŞKİLERİ

SÖZCÜKLERDE MECAZ ANLAM KAZANDIRMA YOLLARI

İSTİARE: Doya doya sevedim kuzumu.

KİNAYE: İçinizde en yürekli olan öne çıksın.

TARİZ: Bu ne kudret ki Elifba'yı okur ezberden.

BENZETME: Gözleri çıkarılmış bir âmâ gibi evler.

ABARTMA: Akdeniz'in dalgası gönlüm kadar taşmadı.

İNTAK: "Yıldızlar sönsün" diyerek bağırdı sümbül.

DOLAYLAMA: Bu romanı beyaz perdeye uyarlandı.

KİŞİLEŞTİRME: Yeşil sedirlerde dinlenir huzur.

AD AKTARMASI: Ankara, bu konuda bir karar verdi.

DEYİM AKTARMASI: Olgun insanlar anlayışlı olur.

1. Her edebiyat yapıtı kendinden önceki yapıtlarla ---- için-
dedir. Dolayısıyla var olan yapıtlara ---- onları farklı açılardan okuyup ---- edebiyat yapıtlarının nasıl meydana çıkmış olduklarını anlamaya çalışabilirsiniz.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) ilişki – bakarak – değerlendirerek
B) bağlantı – titizlenerek – anlayarak
C) düzen – göz gezdirerek – araştırarak
D) iletişim – ilgi göstererek – inceleyerek
E) yakınlık – saygı duyarak – sorgulayarak

2. Her milletten, her tabakadan; huyları, dinleri, dilleri farklı fakat amaçları aynı olan insanların bulunduğu bir yerdi burası.

Bu cümledeki altı çizili sözcüğün cümleye kattığı anlam aşağıdakilerin hangisinde yoktur?

- A) Onun tek gayesi gelecek sene iyi bir üniversitede okumaktı.
B) Bu iş yerinin öncelikli hedefi alanında önemli bir konuma gelip önemli işlere imza atmaktır.
C) Okuma yazma konusundaki gayretinizi takdirle karşılıyorum.
D) Okulumuzun misyonu kültürlü ve bilgili insan yetiştirmektir.
E) Bu romanı yazmadaki maksadım köy sorunlarına dikkat çekmekti.

3. **Aşağıdakilerin hangisinde “sürmek” sözcüğünün verilen anlamı ile kullanımı birbirine uymamaktadır?**

- A) Uzatmak, ileri doğru itmek: Lütfen, reyondaki ürünlere el sürmeyiniz.
B) Bir malı satışa sunmak: Eski sezon bu ürünleri firmalar piyasaya yeniden sürdü.
C) Başka bir yer veya ülkeye göndermek: Komutan esirleri yaşadıkları topraklardan dahi sürmemişti.
D) Zaman almak: Hasta ziyareti yarım saat kadar sürmüştü.
E) Önüne katıp götürmek: Köyün çobanı koyun ve keçileri otlağa kadar sürdü.

4. Şiir, bir anlamda dünyayı; anlatımı daraltarak anlatma sanatıdır. Bunun için şiirle uzun süre uğraşmak gerekir. Bütün zamanınızı onun için kullanmalı, bırakıp bırakıp onu tekrar ele almalısınız. Boşuna dememişler: “Şiir kiskançtır, başka uğraş kabul etmez.” diye.

Bu parçada geçen “anlatımı daraltma” sözüyle anlatılmak istenenler arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Seçkin ve etkili sözcükler seçmek
B) Sözcükleri tutumlu kullanmak
C) Anlam yoğunluğu yaratmak
D) Gereksiz sözcüklerden kaçınmak
E) Az ve öz sözle anlatmak

5. **Aşağıdaki dizelerden hangisinde karşıtlıklardan yararlanılmıştır?**

- A) Gül gülse daim ağlasa bülbül acep değil
Zira kimine ağla demişler, kimine gül
B) Artık gezmede yoksam geceleri
Sanmayın tarafımdan ihanet var
C) Şimdi de kalmadı paranın nazarımda kadri
Kirlî ellerde görünce paradan öğrendim
D) Yeme el malını mutlaka verirsın
İğneden ipliğe sorulur bir gün
E) Bastım da kırıldı iğdenin dalı
Kötüye düşenin böyle olur hâli

6. **Aşağıdaki dizelerin hangisinde “açılmak” sözcüğü “gitmek” anlamında kullanılmıştır?**

- A) Her gün aynı pınardan doldurup testimizi
Kırlara açılırız çingiraklarımızla
B) Açıldı ağzı nihayet, açılmaz olaydı
Bu derin mazinin hüznü sandığının
C) Her ufuktan bu geliş eski seferlerdendir
O seferle açılmış, nice yerlerdendir
D) Yanından, göğsünden açılır yara
Yâr gelmezse yaraların elletme
E) Bir bahar yağmuru yağmış da açılmış havayı
Hisseden kimse hakikat sanıyor hülyayı

7. Sesimi alıp da kaybetse rüzgâr
Versem gözlerimi bir sonsuz renge
İçimde bir mahşer uğultusu var
Ruhumdur çağırın, tenimi cenge
Bu dörtlükte aşağıdakilerden hangisi yoktur?
- A) Yansıma sözcük B) Somutlama
C) Sesteş sözcük D) Mecaz anlamlı sözcük
E) Duyular arası aktarma
8. Gerçek anlamıyla somut olan bazı sözcükler anlam genişlemesi yoluyla soyut bir anlam kazanabilir.
Aşağıdakilerin hangisinde böyle bir anlam değişmesini örneklendiren bir kullanım vardır?
- A) O, özgün hikâyeleriyle dikkat çekmiş biridir.
B) Sanatçı geçmişle bugün arasında bir bağ kurmuştur.
C) İlk romanının konusunu kendi çevresinden seçmiş.
D) Oturduğum yayla Akdeniz'e bakan yüksek bir sırttaydı.
E) Sanatçı her eserinde aynı başarıyı sürdürmez.
9. Türkiye'nin önde gelen yazarlarından Latife Tekin, başkalarına benzemeyen (özgün) üslubuyla kaleme aldığı Sürüklenme ve Manves City adlı iki romanıyla okurlarının karşısına çıktı. Birbirlerine lehimlenen (bağlanan) taşranın, genç yoksulluğunun resmedildiği (betimlendiği) eşitler arasındaki hiyerarşinin yarattığı zulmü, işçi sınıfının içinde olduğu koşulların toplumsal çürümedeki (düzensizlikteki) etkisini konu edinen romanlar üzerine konuştuğumuz Tekin, "İşçi tanıklıklarını okumak çok öğretici ve dönüştürücü olur, diye düşünüyorum. Yaşam koşullarından (şartlarından) dolayı işçi yazarların çıkması çok kolay değil ama bugün olup biten olayları içeriden yazan işçi yazarların olması benim hasretle hayal ettiğim bir şey..." diyor.
Bu parçadaki numaralanmış sözlerden hangisinin anlamı parantez () içinde verilen açıklamayla uyusmamaktadır?
- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

10. Sanat güneşimizin vefatı hepimizi yasa boğdu.
Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözün kullanımına benzer bir kullanım yoktur?
- A) Yolculuğumuz güller diyarında son bulacak.
B) Çatıdaki uydu antenini hâlâ ayarlayamadın mı?
C) Meşin yuvarlak sahanın ortasına dikildi.
D) Ege'nin incisi benim ilk göz ağrımdır.
E) Minik serçe her zaman olduğu gibi formundaydı.
11. **Aşağıdaki cümlelerin hangisindeki altı çizili sözcük gerçek anlamının dışında (mecaz anlam) kullanılmıştır?**
- A) Şehrin zenginleri bu kasabada villa yaptırmışlar.
B) Soğanı doğrarken elini bıçak kesti, çok kan aktı.
C) Yüksek bir makam elde etmek için her şeyi yapabilir.
D) Dişlerini temizletirken yaşadığı sıkıntıyı unutamıyordu.
E) Sanatçı dili, boş bir bal peteğine benzetiyordu.
12. (I) Evimiz istasyona yakındı. (II) Çocukluğumda istasyonun geniş bahçesi en iyi oyun alanımızdı. (III) Günde iki kez tren geçerd. (IV) Buharlı trenin geldiğini, ta uzaktan görünen dumandan anlardık. (V) Ama elektrikli sessiz sedasız yaklaşırdı istasyona.
Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde ad aktarması vardır?
- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

1. (I) Serin bir rüzgâr yağmurun fısıltısını çoğaltarak esiyor. (II) Üstümüzdeki siyah bir çadır gibi açılan çam dallarını titretiyordu. (III) Anadolu'nun bu yalçın ufuklu, boş, kayalık, korkunç tarafı, Bozdağı'na giden bu tatlı yol eskiden beri eşkiya yurduydular. (IV) Bunu ince hastalığa tutulmuş anneannemden biliyordum. (V) Ben büyük bir geçidin zili bir köşesinde uyuyan küçük bir köyde doğdum.

Bu metinde aşağıdakilerin hangisinin örneği yoktur?

- A) I. cümlede, yansıma bir sözcük kullanılmıştır.
B) II. cümlede, birden çok somut anlamlı sözcük vardır.
C) III. cümlede, mecaz anlamlı bir sözcüğe yer verilmiştir.
D) IV. cümlede, ad aktarması örneği vardır.
E) V. cümlede, karşıt anlamlı sözcükler kullanılmıştır.

2. Bütün tabiat gözleri alan (kamaştırır) tatlı, sıcak (ısıyı yüksek) bir aydınlıkta parlıyordu. Denize güneş aksetmiş, onu baksa elemlere (hüzünlere) akıp giden ebedî, nihayetsiz (sonsuz) bir gümüş nehrine benzetmişti. Ağaçların ufak, koyu yeşil yaprakları hazdan (zevkten), hayat titriyor, yollara beyaz çiçekler düşüyordu.

Bu parçada numaralanmış sözcüklerin hangisi yay araç içinde verilen anlamıyla uyusmamaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. "Tutulmak" sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde "kapatılmak, sarılmak" anlamında kullanılmıştır?

- A) Bu yaylanın havasına şehirden gelenlerin hepsi tutuldu.
B) Onlara, iki bacağının nasıl tutulduğunu anlatıyordu.
C) Hastalığa tutulduğu sıralarda bir sabun fabrikasında çalışıyordu.
D) Kaçmayı düşündüklerinde sokağın iki çıkışının da tutulduğunu gördüler.
E) İlk bestesi kısa sürede tutuldu, onun müzik dünyasında tanınmasını sağladı.

4. Eserde çok çarpıcı bilgiler yok ama önemini bin yıl önceki bir dönemle bugünü birbirine bağlayan bir metin olmasından alıyor. *İran Seyahatnamesi* tarihi su katılmamış kahramanlık ve öz eleştirisiz bir köprü üzerinden okumayı yeğleyenler için pek bir şey vadetmiyor.

Bu parçadaki altı çizili sözcüklerin hangisi mecaz anlamda kullanılmamıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. Alpaslan, muharebe emrini vermeden önce hangi kuvvetleri ziyaret etti ve onlara neler gösterdi, henüz bilemiyoruz.

Bu cümledeki altı çizili sözcüğün cümleye kattığı anlam aşağıdakilerin hangisinde yoktur?

- A) Ahmet Bey talimatı alır almaz doğrudan çarşıya gitti, gerekli malzemeleri alıp geldi.
B) Padişah fermanını alan askerler hemen savaş meydanından ayrıldı.
C) Buyruk köydekilere ulaşınca muhtar hemen kasabaya hareket etti.
D) Hastanedeki yaşlı adamın istekleri bir türlü bitmek bilmiyordu.
E) Yönetmenin direktifleri bütün oyuncularını çileden çıkarmıştı.

6. O, her akşam sürülerle mandaların, ineklerin geçtiği tozlu, taşsız yollar, yosunlu, siyah kiremitli çatılar, yıkılacakmış gibi duran büyük duvarlar, küçük, ahşap köprüler, uçsuz bucaksız tarlalar, alçak çitler hep bu duman içinde erir.

Bu cümlede aşağıdakilerin hangisinin örneği yoktur?

- A) İkileme
B) Zıt anlamlı sözcükler
C) Yansıma
D) Mecaz anlamlı sözcük
E) Somut anlamlı sözcükler

7. Tam pencereye yakın (kenarında) bir dut ağacı vardı.
Ay ışığı dut yapraklarından süzülür (arasından geçer),
odaya pare pare dökülürdü (yansırđı). Hemen hemen
(neredeysel) yaz kış pencereyi açık bıraktırdım. Ne serin
ne tuhaf (garip) rüzgârlar eserdi.

Bu parçada numaralanmış sözlerin hangisi ayrıç içinde verilen açıklamayla anlamca uyuşmamaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Aşağıdaki sözcüklerden hangisi yapılan açıklamaya uygun olarak kullanılmamıştır?

- A) İmrenmek: Beğenilen bir kişiye benzemeyi istemek.
Çağımızın yazarları arasında klasiklere imrenenler yok değildir.
- B) İncelemek: Bir şeyi anlamaya, öğrenmeye çalışmak.
Hem kitap okur hem de başkalarının düşüncelerini inceler.
- C) İstemek: İstek duymak, arzulamak.
Yurdun ilerlemesi çok çalışma ister.
- D) İşlemek: İçine girmek, etkilemek.
O uzun ve derin bakış, genç adamın ta yüreğine kadar işlemiştir.
- E) İtmek: Güç uygulayarak açmak veya kapamak
Yavaşça kapıyı itti, elinde yoğurt bakracıyla içeri girdi.

9. Dünya yüzündeki renkli ve hırçın sularda ışıklı vapurların
gittiğini; Paris'te kırmızılı, yeşilli, turunculu işaret fişeklerinin bulvarlar boyunca akan köhne taksilere sis içinde yol
gösterdiklerini; caddelerde gotik binaların kayalar misali yükseliverdiğini; bisikletine binmiş genç bir kadının türkü söyleyerek geçtiğini düşünürüm.

Bu parçada altı çizili sözlerden hangisinde mecazlı bir söylem vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

10. "Doldurmak" sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde "canlılık katmak" anlamında kullanılmıştır?

- A) Yirmi yaşını dolduralı bir iki seneden fazla olmamıştı.
B) Bunu bilmek içimi kederle dolduruyordu.
C) Odanın içini kızarmış bir ekmeğin kokusu doldurmuştu.
D) Ah, biliyorum, biliyorum seni o gece doldurdular.
E) Evi sade sesiyle değıil varlığıyla da dolduruyordu.

11. Anday'ın şiirlerinde dünya kıyısız (sınırsız) bir evren denizinde yüzer gibidir. Orada insan da içinde, her varlık Nuh'un gemisini dolduran (kapsayan) canlı birimleri andırır (hatırlatır). İnsan öteki varlıklar gibi doğal uyumun (tabii dengenin) bir üyesi (bir parçası) olmadığından yabancılık çekmektedir.

Bu parçada numaralanmış sözlerin hangisi ayrıç içinde verilen açıklamayla anlamca uyuşmamaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

1. Cicero'nun birkaç şiir denemesi ---- kadar ulaşmıştır. Bu şiirler, dilde yetkinlik, vezinleri kullanmadaki ustalık gibi ---- açısından mükemmel olsalar bile şiiri şiir yapan hayal gücünden yoksun olduklarından, Cicero düzyazı alanında kazandığı ---- burada gösterememiştir.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) asrımıza – yenilikler – ününü
B) Aydınlanma Dönemi'ne – kusurlar – bilgisini
C) son yüzyıla – bilgiler – tecrübeyi
D) çağımıza – çalışmalar – deneyimi
E) günümüze – teknikler – başarıyı
2. **Aşağıdaki dizelerin hangisinde karşıt anlamlı sözcükler bir arada kullanılmamıştır?**
- A) Rüzgâr eser dallarımız atışır
Yas ile sevincim yıkışır dağlar
B) Ne efsûnkâr imişsin âh ey didâr-ı hürriyet
Esîr-i aşkın olduk gerçi kurtulduk esaretten
C) Ben de gördüm güneşin doğarken battığını
Esrarlı bir bakışın gönlü kapattığını
D) Yillardır yitirdiğim güneşi arıyorum
Hüznümü kollarımla sımsıkı sarıyorum
E) Yüksekğinde büyük namlı karın var
Alçağında mor sümbüllü bağın var
3. Bu kitabı okuyanlar, Reşat Nuri romanlarını yeni baştan (ilk defa), yeni bir gözle (farklı bir bakış açısıyla) okuma isteğine kapılacaktır. Kitabı asıl değerli kılansa (nitelikçe kıymetli) akademik kitapların yazarlar üzerine yapılmış o soğuk ve donuk incelemelerin (teknik araştırmaların) uzağında; sanatlı, estetik (güzellik ölçütlerine uygun) ve zevkli bir dille yazılmış olması.

Bu parçada numaralanmış sözlerin hangisi ayraç içinde verilen açıklamayla anlamca uyuşmamaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "henüz" sözcüğü farklı bir anlamda kullanılmıştır?**

- A) Memleketten henüz dönmüş, avlunun duvar dibinden yine mutfağa doğru yürüyordum
B) Yüreğimin bir yanı da henüz söylenememiş, dışa atlamamış acılarla doluydu.
C) Yarın piknik için nereye gideceğimize henüz karar verememiştik.
D) Arama çalışmalarının uzamasına rağmen henüz bir sonuç alınamamıştı.
E) Bu konuda yapılan araştırmalar henüz yeterli seviyeye ulaşmadı.

5. Resme yoğun bir istek duymaya başladığınız anda bazı kararlar veriyor, öncelik sıralamanızda değişikliklerin olduğunu fark ediyorsunuz.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "yoğun" sözcüğü bu cümledeki anlamıyla kullanılmıştır?

- A) Şehrin puslu havasına yoğun bir kükürt kokusu sinmişti.
B) İstanbul'un o bölgesinde nüfus oldukça yoğun olduğundan alt yapı çalışmaları yetersiz kalıyor.
C) Şehrin üstüne çöken yoğun bir sis tabakası denizcileri korkutmuştu.
D) Suyun katı hâle geçerken hacminin artması, yoğunluğunun azalmasına neden oldu.
E) Ona karşı yoğun duygular beslediğini biz de biliyorduk.

6. Sanatçı çağrışımsal (farklı anlamları sezdiren), derin (karmaşık) bir anlam arayışı içerisinde olmuştur. Beğenisi incelmiş (zarifleşmiş) öyküde bambaşka söylemler (özgün biçimler) arayan okurları öncelemiştir. Bu nedenle öyküleri; kapalı (ilk okuyuşta kendini ele vermeyen), zor metinler olarak nitelenmiştir.

Bu parçada numaralanmış sözlerin hangisi ayraç içinde verilen açıklamayla anlamca uyuşmamaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. I. Sevilen bu yazarımız geçen akşam hayata veda etti.
II. Yaz aylarında buraya rahmet düşmezse meyveler olgunlaşmaz.

Numaralı cümlelerdeki altı çizili sözlerdeki anlam özelliği aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla doğru olarak verilmiştir?

- A) Dolaylama - terim
B) Güzel adlandırma - dolaylama
C) Güzel adlandırma - ad aktarımı
D) Ad aktarımı - dolaylama
E) Kinayeli söyleyiş - ad aktarımı

8. **Aşağıdaki cümlelerden hangisinde “oturmak” sözcüğü, karşısında verilen anlama uygun kullanılmamıştır?**

Cümle	Anlamı
A) Gelenekler gün geçtikçe iyice oturdu.	Yerleşmek, kökleşmek
B) Temelin bu tarafı on santim oturmuş.	Toprak veya yapının çökmesi, aşağı inmek
C) Bir sandalyenin üzerinde oturmuş, önüne bakıyordu.	Yer almak, geçmek
D) Aynı semtte oturdukları için komşu da sayılırlar.	Bir yerde sürekli olarak kalmak, ikamet etmek
E) Böyle tembel tembel oturacağınıza çalışsanız olmaz mı?	Boş vakit geçirmek, boş durmak

9. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ayraç içinde verilen kavramlarla ilgili bir örnek yoktur?**

- A) Güneşin kızıl, sarı ışıkları vadiyi çevreleyen tepeleri yalamaya başlamıştı. (Mecaz anlamlı sözcük)
B) Kuş sesleri küçük derenin pırl pırl sularının şırıltısına karışıyordu. (Yansıma sözcük)
C) Gözü az ötede küçük kayanın ardına gizlenmiş bir çift sivri kulağa takıldı. (Ad aktarımı)
D) Bu koca dalgalarla baş edebilecek kadar güçlü değildi henüz. (Deyim)
E) Dışarı çok soğuktu ama içeride kimse üşümüyordu. (Zit anlamlı sözcük)

10. **Aşağıdakilerin hangisinde “burun” sözcüğü deyim içinde kullanılmamıştır?**

- A) Kapıdan çıkar çıkmaz öğretmenimle burun buruna geldim.
B) On takla atan arabadan, burnu bile kanamadan çıktı, şaşılacak şey doğrusu.
C) Bu adam da her işe burnunu sokmadan sakin sakın oturamıyor.
D) Adam burnundan soluyor, sakin üstüne gitme, yoksa konuştuğuna pişman olursun.
E) Ayakkabının yırtık burnundan zavallının parmağı görünüyordu.

11. I. Dikkat et oğlum, düşün bir yerini kıracaksın.
II. Birkaç gün evvel yağın yağmur sıcaklığı kırmamış.
III. Bazen ses tonumuzun bir insanı kıldığını görürüz.
IV. Firma son dakikada fiyatı yüzde yirmi kırıyordu.
V. Bu yıl oldukça şiddetli geçen kış hayvanları kıldı.

“Kırmak” sözcüğü yukarıdaki cümlelerde kaç farklı anlamda kullanılmıştır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

12. **Aşağıdaki altı çizili sözcüklerden hangisinin sestesehi yoktur?**

- A) Kapıya her yönüyle güvenilir birkaç adam koy.
B) Piknik alanındaki bütün masalar doluydu.
C) Ömer; genç, gülbüz bir köylü çocuğuydu.
D) İki kişi bir oldu ama hayvanın derisini yüzemiyor.
E) Kırık dökük kapıda asma bir kilit vardı.

1. Hesse'nin *Görkemli Dünya* adlı yapıtı hacmine oranla son derece dolu ve bir hayli de yoğun bir kitaptır. Çiftlik Evi, Küçük Kasaba, Köprü, Ağaçlar, Öğle Dinlenmesi ve Göl, Ağaç, Dağ gibi alt başlıklara ayrılan metinlerin her biri yine Hesse'nin çeşitli çizimleriyle süslenmiş. Çizimler, âdetâta Hesse'nin gezip gördüğü yerlerin zihnindeki yansımasının somutlaşmış hâli. Yapıt bu yönüyle benzerlerinden ayrı bir yere konumlanmış. Bu vesileyle okur olarak bizler de Hesse'nin bir başka özelliği, ressamlığıyla tanışmış oluyoruz. Öte yandan yine bölümler arasında Hesse'nin şiirlerine de yer verilmiş.

Bu parçadaki altı çizili sözle, sözü edilen yapıtın hangi yönü vurgulanmıştır?

- A) Farklı anlatım tekniklerini denediği
B) Çağın sorunlarını öncelediği
C) Özgün bir yanının olduğu
D) Yeni bir anlam evreni oluşturduğu
E) Yoğun bir yapıya sahip olduğu
2. *Yeryüzü Karanlığı* Kerem Busbet'in yaşama ölüm arasındaki ince çizgide yürüdüğü mesafelerin çok kısa bir pusulası âdetâta. Hayata dair pek çok düşünce, bu incecik kitabın sayfaları arasında yerini bulmuş. Sanatçı bu yapıtıyla daha şimdiden geleceğin koridorlarında yürümeye başlamış. Busbet, yürürken düşünüyor ve yazdıklarıyla da okuru düşündürüyor. Her ne kadar "ölmek yaşamaktan çok daha iyi" dese de o, yaşamın anlamını aramaya devam ediyor. En sonunda biz de bu görkemli dünyanın bir köşesinde kendimize soruyoruz: "Acaba gerçek olarak ele aldığım her şey sadece dışarı atılmış bir şekilde iç dünyanın yansıması mı?"

Bu parçada geçen "geleceğin koridorlarında yürümeye başlamak" sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Geçmiş ile gelecek arasında köprü olmak
B) Özgün bir biçim yakalamak
C) Günceli yakalamayı başarmak
D) Sözcüklerin anlam evreninde gezinmek
E) Kalıcı olma yolunda ilerlemek

3. Dış dünyada meydana gelen büyük değişimler, kargaşalar ve karmaşalar algımızı pencerenin dışına ---- sonuçları iç dünyamızda ----.

Bu cümlede boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilebilir?

- A) itse de – dengeleniyor
B) yöneltse de – doğuyor
C) çıkarsa da – büyüyor
D) çevirse de – yankılanıyor
E) baktırsa da – savaşıyor

4. Yazar, hem bir saat gibi hem bir pusula gibi olmalıdır. Bu iki gerçek, yazarın yapay olarak edindiği bir güç olmamalı, bu, aslında duyduğu bir yetenek olmalıdır.

Bu cümlede altı çizili sözle yazarla ilgili olarak anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İçinde bulunduğu zamanı es geçmemek
B) Seslendiği topluma ulaşılacak hedefleri göstermek
C) Çağın öncelediği problemlere duyarsız kalmamak
D) Zamanla yarışarak geleceğe çok eser bırakmak
E) Yapıtlarına zamanını yansıtıken okuyucuya yol da göstermek

5. Geliniz çocuklar yolunuzu aydınlatacağım, diyor Tagore. Bu yanlış bir düşünce. Hiçbir ozan çocukların yolunu aydınlatamaz. Şairlerin yolunu zaten iç evreninde dolaşan çocuklar, çocuksuluklar aydınlatır.

Bu cümlede altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Birçok şiire çocukların ilham vermesi
B) Şairlerin çocuksu bir ruh taşıması
C) Çocukluğun şair için en önemli malzeme olması
D) Çocuksu mutlulukların şairlerin şiirlerine yansıması
E) Şairlerin çocuk davranışlarını şiirleştirmesi

6. Hüzün, hicran, ayrılık, Doğu'da bir yaşama biçimi olduğundan hüzün Doğu'da ---- çünkü Doğu insanı ---- yaşar ve hep hüzünlüdür.

Bu cümlede boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangileri getirilmelidir?

- A) düşünülür - fikirleriyle
B) yaşanır - savaşlarla
C) tanımlanır - bilgece
D) harmanlanır - acıyla
E) yüceltilir - duygularıyla

7. Yazdığımız metni başkası yazmış gibi okumaya çalışırız ama bunu tam olarak başaramayız çünkü kimse kendisinin okuru olamaz. Zihni, o metin için düşündüğü ama uygulamaktan vazgeçtiği çeşitli kurgularla, o metinden çıkardığı cümlelerle, kelimelerle doludur çünkü.

Bu parçada altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kişi kendi yapıtını tüm yönleriyle değerlendiremez.
B) Bir yapıtı tekrar tekrar okumak sıkıcı bir eylemdir.
C) Eleştirel okuma bir yapıtın değerine değer katar.
D) Yazmak ve okumak birbirinden çok farklı eylemlerdir.
E) Yazar yapıtını yeniden okuyup düzeltmekte zorlanır.

8. Şiire yakınlık her romancıya çok şey katar; cümlelerini ses terazisinde nasıl tartacağını, tartarken nelere dikkat edeceğini öğretir en azından. Boşluk oluşturma ve nefes boyunu ayarlama maharetini pekiştirir. Sözü firesiz söyleme alışkanlığı kazandırır.

Bu parçada altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Özgün bir söyleyişe ulaşmak
B) Metin aralarında şiire yer vermek
C) Sessel yinelemeler kullanmak
D) Ahenkli söyleyişe ulaşmaya çabalamak
E) Ses ve anlam arasında denge kurmak

9. Ben Şehrazat ile Beckett'in evliliğinden doğmuş bir çocuğum. Konuşurken annemin Şehrazat'a, susarken de babamın Beckett'a benzemesinden yola çıkarak kurduğum cümle bu. Sesimde Şehrazat'ın yüzyıllar önceki sesi de var, Beckett'ın dünkü sesi de.

Bu parçada altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Önceki sanatçıları taklit etme
B) Masal anlatımından etkilenme
C) Doğu ve Batı kültürünü bir potada eritme
D) Geçmiş ve gelecek arasında köprü olma
E) Geçmişin izlerini sürerek çağı yakalama

10. Hani bazı insanlar vardır, yaptıkları işten hiçbir zaman emin olamazlar, sağına soluna defalarca bakar dururlar ve o işi cesaret edip de bir türlü tezgâhtan indirmezler. İşte ben o mızımız insanlardanım. Bu nedenle, yazdıklarımı okuttuğum arkadaşlar, tamam orası oldu artık, daha ne uğraşıyorsun, geç öteki sayfaya diye sık sık uyarır beni.

Bu parçada altı çizili sözle, sözü edilen yazarla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi anlatılmak istenmiştir?

- A) Özgünlüğü yakalayamamak
B) Geleceğe kalamama endişesi duymak
C) Konu bulamama korkusu yaşamak
D) Kendine yeterince güveni olmamak
E) Başkalarının beğenisine sunmamak

1. Okuyup yazmanın halk arasında yayılması ve buna bağlı olarak okuyucu sayısının — yazı dünyasına bulaşan bir hastalık var. Bu hastalık, hayalin bütün bahçelerine yayılmakta ve — soldurup kurutmaktadır.

Bu parçada boş bırakılan yerlere sırasıyla getirilebilecek en uygun sözler aşağıdakilerden hangisinin verilmiştir?

- A) azalışı nedeniyle – tüm yaprakları
B) artmasına rağmen – bütün çiçekleri
C) yükselmesi yüzünden – dalları
D) çoğalmasından dolayı – düşler evrenini
E) bilinmemesi sebebiyle – güzel duyguları

2. Düşünce dünyasında değişiklik yapamayanlar, zamana karşı koyamaz.

Bu cümlede, altı çizili sözün cümleye kattığı anlam aşağıdakilerden hangisinde vardır?

- A) O sadece yaşadığı çağın duyarlılığına seslenen bir yazar olduğundan unutulup gitmişti.
B) Yetkili memur, şikâyet dilekçesine şöyle bir göz atıp dilekçeyi incelemeyen masaya bıraktı.
C) Arkadaşının sözlerine katılmamak için gösterdiği çaba boşa gitmişti.
D) Sanatçıların, eser yazmakta karşılaştığı güçlükler, onların gelecek nesillere ulaşmasını engellemez.
E) Çocukluğunda yaşadığı bu olayı sık sık hatırlar, unmadığını göstermek için çevresindekilere de anlatırdı.

3. Okuyucuya gidebilmenin mecazlara sarak değil, sözcüklerin ilk anlamlarına sıkı sıkıya yapışarak sağlanabileceğine inanır, bunu yazılarında kanıtlardı. Söylemek istediğini en kestirme yoldan söylerdi. Su içer gibi okurdunuz yazılarını.

Bu parçadaki altı çizili sözle yazara ilişkin olarak anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İlgi çekici konuları ele aldığı
B) Sözü gereğinden fazla uzatmadığı
C) Etkileyici sözcükler seçtiği
D) Doğal ve akıcı bir anlatımının olduğu
E) Duygularını apaçık ortaya koyduğu

4. Aysel Hanım tüm istedikleri olsun isterdi. Zaman zaman bu istekleri gerçekleşmediği için agresif tavırlar sergileyebiliyordu. Yaşam karşısında türlü zorluklarla karşılaşması onun davranışlarında ipleri kendi istediği gerginlikte tutmayı gerektiren bir tavır oluşturdu.

Bu parçada geçen “ipleri kendi istediği gerginlikte tutmak” sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bulunduğu ortamda fikirlerinin doğruluğunu kanıtlamak
B) Tüm konularda kendisini yetkin görmek
C) Kendini daha güçlü bir karakter olarak göstermek
D) Hayat karşısında tüm davranışlarında ilişkilerini kendi ölçütlerine göre yönlendirmek
E) İsteklerinin gerçekleşmesi için her yolu denemek

5. “İstanbul’da kazı çalışmalarının ardı arkası kesilmiyor.” cümlesindeki altı çizili sözün bu cümleye kattığı anlam aşağıdakilerden hangisinde vardır?

- A) İstanbul’un bu ilçesinin nüfusu günden güne artıyor.
B) Geçen yıl kiraladığı eve, ev sahibi yine zam yapmış.
C) Ödevlerini tamamlamadan hiçbir yere gidemez.
D) Yağışlar ara vermeden iki gündür devam ediyor.
E) Önemli bir iş toplantısı için yarın Ankara’ya gideceğim.

6. Düşünen her insan gibi ben de hayatımızın değişmesi için sabırsızdım. Fakat canlı hayata, yaşayan ve duyan insana, cansız madde karşısındaki bir mühendis gibi değil, bir kalp adamı olarak yaklaşmayı isterdim.

Bu parçada geçen “kalp adamı” sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sanatçı duyarlılığını her zaman koruyabilmek
B) İnsanlar hakkında bilgi ve tecrübe sahibi olmak
C) Hayata ve olaylara duygusal yönden bakmak
D) İnsanlığa bilimsel çalışmalarla katkı sunmak
E) Halkın içinden biri olarak varlığını sürdürmek

7. Garip şiiri için yürütülen aşağılama, gözden düşürme, kara çalma kampanyası hızını yitirince ya da gerçek karşısında gerilemek zorunda kalınca şiir okuru, kuru gürültüden kurtulmuş; bu şiire ısınmaya, alışmaya ve bu yeni şiiri giderek sevmeye başlamıştı.

Bu parçadaki altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sonuç getirmeyecek, gereksiz eleştirilerden uzaklaşmak
B) Olayları, olguları nesnel ölçütlerle değerlendirmek
C) Bir amaca ulaşmada karşılaşılan güçlükleri yenmek
D) Kimi olumsuz eleştirileri doğal karşılamak
E) Akla yakın olmayan sözleri kanıksamak

8. Öyle kitaplar var ki okuyanın iç dünyasını allak bullak eder, onu soruların ağına düşürür.

Bu cümlede geçen “soruların ağına düşürmek” sözüyle söz edilen kitaplarla ilgili olarak anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Duygu ve düşünce yönünden zengin olmak
B) Olaylara farklı açılardan bakmayı sağlamak
C) Sorgulayıcı bir yön kazandırmak
D) Gerçekleri olduğu gibi ortaya koymak
E) Güç durumları anlamayı kolaylaştırmak

9. İstanbul, yeryüzünün önemli kentlerinden biri. Tarihî mirası günümüze taşınması kadar, tarihsel olaylara, tarihin önemli dönemeçlerine tanıklık etmesiyle de bu yanını hep korumuş bir kenttir. Yok etme eğiliminin bu denli baskın olduğu günümüzde kentin kültürel kimliğini yitirmeye yüz tutması üzücü. Bu kaygı herkesi düşündürmeli.

Bu parçadaki altı çizili sözle sözü edilen kentle ilgili olarak asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Geçmişine özgü niteliklerin tümüyle yok olması
B) Belirgin özelliklerinin zamanla büsbütün değişmesi
C) Kimi özelliklerinin ortadan kalkmak üzere olması
D) Eski değerlerinin koruma altına alınmaması
E) Unutulmuş güzelliklerinin canlandırılmaması

10. Sanat alanında olgunlaşma, oturma diye bir şey vardır kuşkusuz ama insan yine de genç yanını, sivri yanını yitirmemeli hepten.

Bu cümlede geçen “sivri yanını yitirmemek” sözüyle, anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İnatçı kişiliğinden ödün vermemek
B) Yaratma gücünü sürekli kılmak
C) Genel tutum ve davranışların dışında kalmak
D) Yaşamı iyimser bir bakış açısıyla yansıtmak
E) İşinde kararlı ve titiz davranmak

11. Benim için her hayat yazılmaya değer değildir. Sıradan şartlarda akan bir hayattan niye söz edeyim? Bir hikâyeye, anlatıldığında beklenen etkiyi yaratabilmeli. Benim bir hikâyeyi yazmam için onun içimdeki bir tele değmesi gerekir.

Bu parçada geçen “içimdeki bir tele değmek” sözüyle yazar, hikâyenin hangi özelliğini anlatmak istemiştir?

- A) Üstünde olumlu bir izlenim bırakma
B) Düş gücünü harekete geçirme
C) Olağanüstü durumları yansıtmak
D) Duygu ve düşünce dünyasını zenginleştirme
E) Duygusal açıdan etkileyici olma

1. Yazar, anlatısını inceliklerle örmeyi çok iyi biliyor. Sözcükleri bir kuyumcu titizliğiyle işliyor. Ama en önemli özelliği şu: Görüşlerini satır arası göndermelerle bildirmek konusunda çok başarılı. Uyanık okur, yine de bu imaları sezebiliyor.

Bu parçadaki altı çizili sözle yazarın hangi özelliği anlatılmak istenmiştir?

- A) Soyut ve anlaşılmaz şeyler söylemesi
B) Okuyucuyu merak içinde bırakması
C) Belirli bir dil anlayışından yoksun olması
D) Okurunu belli bir düşünceye yönlendirmesi
E) Düşüncelerini üstü kapalı, dolaylı iletmesi
2. Edebiyat cambazları, yeteneksizliğe sanat cilası vurmak konusunda ne denli ustalarsa "pazarlama" işinde de öylesine beceriklidirler. Bu alanda her birinin kendine özgü, özel yöntemleri vardır. Ancak bir ortak nokta olarak hepsi de üçüncü sınıf eleştirmenleri, edebiyat simsarlarını avlamaya çalışır, övgüler düzdürürler kendileri için.

Bu parçadaki altı çizili sözle parçada eleştirilen kişilerin hangi özelliği anlatılmak istenmiştir?

- A) Bir şeyi yapma gücünden yoksun olmak
B) Üstün yaratıcılık özelliği bulunmamak
C) Sanatsal niteliksizliği göz boyayarak örtmek
D) Özgünlükten ödün vermeyerek yazmaya yönelmek
E) Gerekli bilgiyi edinme konusunda yetersiz olmak
3. Onda, karikatür hevesi pek genç yaşta bir tutkuya dönüştü; hayatının yörüngesini çizdi. Benliğinden fıskıran bir itici güçle her şeye karikatür açısından bakmak gibi bir özelliği vardı. O bakışın içinde, gördüğünü çizgiye dönüştüren bir ikinci açı mı var diye merak ederdim.

Bu parçadaki altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İlgi alanını çizgiyle sınırlı tutmak
B) Düş gücüne dayalı ürünler ortaya koymak
C) Olgulara çizer bakışıyla yaklaşmak
D) Çok boyutlu bir bakış açısı geliştirmek
E) Yaşamın gülünç yanlarını incelemek

4. Onun yazılarını günü gününe izler; yazılarının konusu, dili hakkında ince eleyip sık dokuyarak değerlendirmeler yapardı. Kimileri gibi göz ucuyla okuyanlardan değildi. Üstelik her yazıyı dosyalar, değerlendirmelerini dosyanın sonuna iliştirir, onları hafızanın acımasızlığına kurban etmemek isterdi. Şıpsevdi okuyuculardan değildi o.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçadaki numaralanmış sözlerin biriyle ilgili bir açıklama değildir?

- A) Üstünkörü değerlendirmelerden kaçınmak
B) Unutkanlıktan doğabilecek kötü sonuçları engellemek
C) Ara vermemek, düzenli olmak
D) Okuduğu metne gelişigüzel yaklaşmamak
E) Değerlendirmelerinde ön yargılı davranmamak
5. Şunu iyi bilmiş olun, sizin yazdığınız şiir - üzümlük söylüyorum - şiir falan değil, ilginçlik olsun diye yapılmış bir oyundur. Okunduktan sonra yine kitapta kalan, yalnız gözle okunsun diye dizilmiş, kara kara birtakım işaretler... İşte o kadar!

Bu parçadaki altı çizili sözle, sözü edilen şairin şiirlerinin hangi yönü eleştirilmiştir?

- A) Okur üzerindeki etkisinin sınırlı olması
B) Hayal kırıklığını ön planda tutması
C) Olayların ayrıntılarına inememesi
D) Şiir niteliğini taşımayan anlamsız, boş sözcüklerden oluşması
E) Konu seçiminde özgünlükten uzak olması
6. Bir eleştirmenin, eleştireceği eser hakkında bilgisinin yeterli olması, iyi bildiği bir eseri eleştirmesi gerekir. Yoksa kulaktan dolma bilgilerle eleştiri yazısı yazılmaz.

Bu parçadaki altı çizili sözle anlatılmak istenenler arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Yeterince açık olmamak
B) Doğruluğu tartışmalı olmak
C) Sağlam ve güvenilir olmamak
D) Başkalarından gelişigüzel edinilmiş olmak
E) Araştırılmadan, çevreden işitilmiş olmak

7. Akıl, her nesneyi kamera acımasızlığıyla gören bir kavramdır.

Bu cümlede geçen “kamera acımasızlığıyla görmek” sözüyle, aklın hangi yönü vurgulanmaktadır?

- A) Tarafsızlığı, bir taraf tutma olarak görme
B) İnsanı bazen acımasızca davranmaya yöneltme
C) Gerçekleri, duyguları katmadan algılamak
D) Kişiyi yanlış kararlar vermektен alıkoyma
E) Gerçekçi ve tutarlı olmayı her zaman başarma

8. Günümüzde birçok romancı, geçmiş yüzyılları şimdiye aktarmaya çalışmakta yani tarihi, roman konusu yapmaktadır. Bu duruma diyecek bir sözüm elbette olamaz fakat televizyon dizileri ile popülerlik kazanan “tarih sarayımız”ın bir tek “harem” kapısı yok. Benim anlamakta zorlandığım neden biri bu kapıdan girdi diye diğer romancılar da hemen o kapıya üşüşüyor? “Sultanlar, cariyeler, gözdeleler...” havada uçuşuyor, kapanın elinde kalıyor. Oysa bir romancı “harem” kapısı dışında, tarihe delikler açma becerisine sahip değilse tarihin o karanlık dehlizlerine, odalarına girmemeli.

Bu parçada geçen “tarihe delikler açma becerisine sahip olmamak” sözüyle romancıların hangi yönü eleştirilmiştir?

- A) Gerçekleri olduğu gibi yansıtma güçlerinin zayıflığı
B) Tarihe farklı bakış açıları ile bakabilme yeteneklerinin eksikliği
C) Roman yazacak kelime hazinelerinin kıtlığı
D) Harem konusundaki bilgilerinin yanlışlığı
E) Televizyon dizileri için kurgularının yetersizliği

9. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ayraç içindeki sözün anlamını içeren bir söz yoktur?

- A) Kumandan, gözlerini, alacağı kalenin sallanan bayrağına dikmişti. (Kuşatmak)
B) Kalenin avlusuna silahlarını, gümüş takımlarını, en kıymetli eşyalarını yığarak yakmış. (Üst üste koymak)
C) Son hücumda bizim asker, kalenin kapısını zorladı. (Açmaya çalışmak)
D) Arslan Bey, planlarını en yakın adamlarından bile saklardı. (Gizlemek)
E) Birdenbire soğuk, nemli bir duman kadar koyu bir sis her tarafı kaplamıştı. (Sarmak)

10. Sabahtan beri yürüyorduk. Düşe kalka geçtiğimiz sarp keçi yolları bazen sel yarıkları içinde kayboluyor, bazen sık fundalıklardan ayrılarak, dibinde sivri sivri çam tepeleri görünen karanlık çukurlara sapıyordu. Kılavuzu, Kumdere köyünün en namlı nişancılarındandı.

Bu parçada numaralanmış sözlerin hangisinde mecazlı bir söylem vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

11. I. Yeni şairleri, kendilerinden önceki şiiri inkâr edip küçümseme ve alaya alma eğilimindeydiler. Bunlar sıfırdan başlayacak ve şiiri Batılı bir Türk şiirine götüreceklerdi. Bu yanlış çıkış noktası, onları kendilerinden önceki şiir yenileyicilere iyice yaklaştırmaktaydı. Bunların kusu ru, Batı’dan aktarma bir yöntemi tepeden inme bir anlayışla kendi koşullarımıza uydurmaktı. Bu koşulların bir toplum ve sanat geleneğinin estetik ve toplumsal yüküyle dolu olduğunu hesaba katmadan yapıyorlardı bunu. Onlar da öncekiler gibi “bileşim” yerine “öykünme” yoluna gitmişler, ulusal koşulların etkisiyle hareket noktalarını yitirip bir süre sonra da kendi kendilerinin uzağına düşerek ufanmışlardır.

Bu parçadaki altı çizili sözlerle anlatılmak istenen aşadıkların hangisinde sırasıyla verilmiştir?

- A) Niteliği göz ardı etmek – amacından sapmak
B) Boş yere uğraşmak – dileğini gerçekleştirememek
C) Öz güveni sarsılmak – kendine yabancılaşmak
D) Ne aradığını bilememek – gerçeklikten ayrılmak
E) İlk söylediğinden uzaklaşmak – inancı yok olmak

1. Şeyh Galip, "Esrarımı Mesnevi'den aldım / Çaldımsa da miri malı çaldım" diyerek Mevlâna'ya göndermede bulunuyor; onun yapıtını herkesin (miri) malı saydığını, esinlenmenin suç olmadığını belirtiyor. Divan şairleri Behçet Necatigil'in *Açık* şiirinde söylediği gibi aynı taşları kullanıp yeni bir yapı, yepyeni bir anlam binası inşa etmeye çalışıyorlar.

Bu parçada altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kendinden öncekilere öykünmek
B) Aynı biçimler içinde farklı konulara yönelmek
C) Benzer malzemelerden özgün biçimlere ulaşmak
D) Kalıcı olmak için geçmişi yok saymak
E) Yoğunluğa ulaşmak için anlamı dışlamak

2. İlk şiir bilgilerimi halk edebiyatı okuyarak edindim. O zamanlar on iki, on üç yaşındaydım. Modern şiirin ustalarıyla ise beş-altı yıl sonra tanıştım. Yani önce sesi, sonra sözü buldum. Bende şiirden önce ses oluşur. Sıralamam, "önce kulak, sonra kalem" şeklindedir.

Bu parçada altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Estetiğin anlamın önünde olduğu
B) Biçim kaygısının anlamı kısırlaştırdığı
C) Müzikalitenin şiirde vazgeçilmez olduğu
D) Ahenkli sözlerden uzaklaşmak gerektiği
E) Biçim ve içerik uyumunun şiirin önüne geçtiği

3. Kelimeler dilin özü, onları kullanabilmek ise büyük bir ustalık işidir. Büyük bir şair olan Cemal Süreya tam bir kelime kuyumcusudur.

Bu parçada altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Söz oyunlarını incelemek
B) Sözcükleri ustaca kullanmak
C) Sanatlı dil kullanmayı yeğlemek
D) Dilin tüm kurallarına hâkim olmak
E) Konuşma dili rahatlığına ulaşmak

4. Sanatçı bir yazısında günlük yazı yazmanın tuzaklarından söz eder. Bunlardan biri de yazarın olaylara yakından bakmasıdır. Olaylara yakından bakmasını bilmeyen bir yazar at gözlüğünü takmış, çevresinden habersiz yaşıyor denemektir. Böyle bir yazardan topluma ve okuyucuya bir fayda beklemek olanaksızdır.

Bu parçada altı çizili sözle yazarın olaylara bakışıyla ilgili olarak anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Oylumlu yapıtlar verememek
B) Yaşamdan kopuk bir yerde konumlanmak
C) Duygusallığı yansıtamamak
D) Güncellikten beslenememek
E) Geniş bakış açısından yoksun olmak

5. Bundan sonra şiirlerini gerçeküstü yöneme tam uyarak yazacağını söylemişti bana Oktay Rifat ve eklemişti: Tabii, yeni, hep lirik. O kanıdayız ki onun şiirinin eksenini bu sözcükte, lirizm sözcüğünde dönmektedir.

Bu parçada altı çizili sözle, sözü edilen şairin şiirlerinin hangi yönü vurgulanmak istenmiştir?

- A) Dayanak noktası
B) Beslendiği kaynaklar
C) Biçimsel özellikleri
D) Ana çizgisi
E) Ana duygusu

6. Şiirimde yapaylığa hiç düşmedim sanıyorum çünkü şiiri hep tavrın önünde tuttum. Bildiri yazmadığımızı sanat yaptığımızı düşündüm. Bunlar da bildiri olsun diye yazılmadı, bir sıkıntının, bir öfkenin dışavurumuydu belki. Ama şiir coğrafyayı geliştirdiler ve bu çok hoşuma gitti.

Bu parçada altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Geçmişe öykünmek
B) İçerik çeşitliliği sağlamak
C) Biçimsel çeşitlemeler yapmak
D) İlgi alanını genişletmek
E) Daha çok okuyucuya ulaşmak

7. Kitabı sadece bir sanat kitabı ya da belli bir sanat akımını inceleyen araştırma kitabı olarak görmemek lazım. Çünkü kitap bize bunların fazlasını verdiği gibi, aynı zamanda tarihimize dışarıdan bir göz ile bakmamızı sağlıyor. Kitabın belki de en güzel yanı bu oldu benim için.

Bu parçada altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisi olamaz?

- A) Empati yeteneğini geliştirmek
- B) Nesnel bir değerlendirme yapmayı amaçlamak
- C) Duygusallıktan uzak bir yaklaşıma yönelmek
- D) Objektifliği yakalamaya çalışmak için uğraşmak
- E) Tarafsız bir bakış açısıyla bakmayı öncelemek

8. Yaz Dönemi'yle başlayan dönemeçten Necatigil şiirinin gittikçe kapalılaştığı görülür. Necatigil, okurun şiire etkin katılımını sağlamak için şiirini yoğunlaştırırken araya boşluklar bırakır. Böylece okur, boşlukları kendince doldurarak şiiri yeniden üretir, zenginleştirir.

Bu parçada altı çizili sözle Necatigil'in şiiri ile ilgili anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Okuyucuyu şaşırtarak etkilemek
- B) Okuyucunun dikkatini üst seviyede tutmak
- C) Okuyucunun yorumuna açık bölümlere yer vermek
- D) Okuyucuların şiire katılımını sağlayarak şiir okuyucusunu etkinleştirmek
- E) Şiirle okuyucu arasında bağ kurmak

9. Hemingway'in yaşama ve yazma deneyimini ilgi çekici bulurum. Muhabirlik, savaşta ambulans şoförlüğü, Afrika'da aylarca süren safariler, avcılık, hastalıklar, uçak kazaları... Bütün bunlar Hemingway'in yazısına engel değil kaynak olmuşlardır.

Bu parçada altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisi olamaz?

- A) İlham olmak
- B) Yaşadıklarından yararlanmak
- C) Çıkış noktası olmak
- D) Ana temayı yakalamak
- E) İçerik olarak beslenmek

10. Okur yazınsal metni her okumada yeni baştan ---- o metnin artık tüketicisi değil, ----.

Bu cümlede boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangileri getirilmelidir?

- A) düşünürken - en sevgili dostudur
- B) hayal ederken - yazarın temsilcisidir
- C) kurarken - üreticisidir
- D) oluştururken - yayıcısıdır
- E) sahiplenirken - temsilcisidir

11. Kurduğu kendine has dil, yapaylıktan uzak anlatımı; üzerinde çalışılmış, kafa yorulmuş, aceleye getirilmemiş öyküler olması *Derdin İncinmesin*'deki öyküleri sanatçının öykücülüğünü özgün kılan etmenlerdir. Yazar öykülerinde bedene uygun elbiseyi çok iyi giydirmiş. Birileri öldürülüyor, birileri yok sayılıyor, birileri itilip kakılıyor öykülerde. Alıp götürülenler ve geri gelmeyenler oluyor bir sayfada; başka bir sayfada her daim ölümü beklediği için cenaze matemine hiç ara vermeyen birisi...

Bu parçada altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Estetik güzellikleri ön plana almak
- B) İçeriği tam olarak yansıtabilme
- C) Sözcük seçiminde sorunlar yaşamak
- D) Güzellikle düşünceyi birleştirmek
- E) Öze uygun biçim oluşturmak